

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

7/1148

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.00.610-166

..../12/2011

Konu : Soru Önergesi (7/1148)

16.12.2011* 10206

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: TBMM Başkanlığının 21/11/2011 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.02.00- 30309 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali SUSAM'ın Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/1148 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati YAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı (3 sayfa)

İzmir Milletvekili Sayın Mehmet Ali SUSAM'a ait 7/1148 sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1) Ülkemizde organize perakende sektörünün ciddi büyüme trendinde olması, sektörün perakende ve tedarik pazarlarında farklı rekabet sorunlarını da gündeme getirmiştir. Yaşanılan sorunların giderilmesini teminen Bakanlığımca yürütülen çeşitli çalışmalar bulunmaktadır. Söz konusu çalışmalardan biri, zincir mağazaların uyguladıkları promosyonların ve tedarikçilerden yaptıkları alımların koşullarında düzenlemeler içeren ve 14/2/2011 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Türk Ticaret Kanunudur. Bu Kanun 1/7/2012 tarihinde yürürlüğe girecek olup;

- Kanunun 55 inci maddesinin birinci fıkrası ile, seçilmiş bazı malları, iş ürünlerini veya faaliyetleri birden çok kere tedarik fiyatının altında satışa sunmanın haksız rekabet hali oluşturacağı,

- 1530 uncu maddesinin beşinci fıkrası ile de alacaklıları korumak amacıyla, alacaklının küçük yahut orta ölçekli işletme (KOBİ) veya tarımsal ya da hayvansal üretici olduğu veya borçlunun büyük ölçekli işletme sıfatı taşıdığı hallerde, ticari ilişkilere ilişkin sözleşmede öngörülen ödeme süresinin altmış gün aşamayacağı,

hüküm altına alınmıştır.

Konuya ilişkin diğer bir çalışma, Bakanlığım ilgili kuruluşu olan Rekabet Kurumunca yürütülmektedir. Rekabet Kurumunun yaptığı çalışmanın ilk aşaması olan "Türkiye Hızlı Tüketim Ürünleri Perakendeciliği Sektör İncelemesi Çalışmaları"nda, ülkemizde faaliyet gösteren hızlı tüketim ürünleri (gıda, içecek, ev temizlik ve kişisel bakım ürünleri) perakendecilerinin ve tedarikçilerinin verileri ile rekabet sorunları ele alınmış, çok sayıda ülkenin sektör yapıları ve uygulamaları incelenmiştir. İkinci aşamada, kapsamlı bir saha çalışması yapılarak ülkemize model olabilecek uygun ülke uygulamaları detaylı bir biçimde analiz edilecek ve nihai bir rapor hazırlanacaktır.

Bakanlığım ilgili kuruluşu olan Rekabet Kurumunun sektöre yönelik bahsi geçen çalışmaları ve sektördeki tüm kesimlerin talepleri de dikkate alınarak, organize perakende sektörünü düzenlemeye yönelik ihtiyaç duyulan çalışmaların mümkün olan en geniş katılımı ile yapılması hedeflenmektedir.

2) Esnaf ve sanatkârların olası bir ekonomik krizden etkilenmeden ticari hayatlarına devam edebilmeleri için hazırlanan Esnaf ve Sanatkârlar Değişim Dönüşüm Destek (3D) Strateji Belgesi ve Eylem Planında (ESDEP), esnaf ve sanatkârların değişim ve dönüşüm yönünün belirlenmesi amacıyla "Büyümeyi sürekli geliştirmeyi ve kalıcı olmayı hedefleyen, ahlaki değerlerden ödün vermeyen, ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip eden, teknolojiyi kullanmak ve müşteri ile birebir ilişki kurmak suretiyle müşteriye özel mal ve hizmet üretebilen, işbirliği ile ortak çalışmaya açık olan bir esnaf ve sanatkâr" vizyonu ortaya konulmuştur.

Buradaki temel hedefimiz, esnaf ve sanatkârların rekabet gücünün artırılması ile değişim ve dönüşümün desteklenmesidir.

3) Esnaf ve Sanatkârlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi ve Eylem Planında (ESDEP); yenilikçilik ve girişimciliğin geliştirilmesi, altyapı, kümelenme ve ortaklık faaliyetlerinin desteklenmesi ile kredi ve finansman şartlarının iyileştirilmesi konularında çeşitli tedbirler belirlenerek, esnaf ve sanatkârların olası küresel krize rağmen gelişerek ticari hayatına devam edebilmeleri amaçlanmaktadır.

Bu tedbirler kapsamında yapılan çalışmalar şu şekildedir:

- Kredi faiz desteği hariç olmak üzere, KOSGEB tarafından verilen 8.235 adet desteğin 3.375 tanesinden esnaf ve sanatkârlar faydalanmış, 38.984.641 TL'lik destek tutarının 14.025.044 TL'si esnaf ve sanatkârlara verilmiştir.

- 73.588 işletmenin başvurduğu “Ölçek Endeksli Büyüme Destek Kredisi” Programına toplam 25.506 esnaf ve sanatkâr başvuru yapmıştır. Bu kredilere yapılan toplam başvuru miktarı 2.925.742.756 TL'dir. Bunun 901.576.308 TL'si esnaf ve sanatkârlara aittir.

- 6.707 işletmenin başvurduğu “İhracat Destek Kredisi” programına esnaf ve sanatkârların başvuru adedi 2.208 iken, başvuru tutarı 399.933.000 ABD Doları'nı bulmuştur. Bu kredilere yapılan toplam başvuru miktarı ise 1.199.467.800 ABD Doları'dır.

- Girişimciliği Geliştirme Destekleri: Bu destek programından yararlanan esnaf ve sanatkârların oranı %54 olup, 56 esnaf ve sanatkâra verilen destek miktarı 322.321 TL'dir.

- Girişimcilik Destek Programı: Bu destek programından yararlanan esnaf ve sanatkârların oranı %52 olup, 44 esnaf ve sanatkâra verilen destek miktarı 152.677 TL'dir.

- KOSGEB Bursa Hizmet Merkezi Müdürlüğü tarafından Bursa Bakkop işletmesinin Bursa Bakkoop Yenilikçi Bakkal Modeli Projesine 196.800 TL'si geri ödemeli, 151.000 TL'si geri ödemesiz olmak üzere toplam 347.800 TL tutarında destek sağlanmıştır.

- 31/7/2011 tarihi itibarıyla ülke çapında İşbirliği Güçbirliği Destek Programı kapsamında 24 adet proje 4.950.127.00 TL tutarında destek almıştır.

4) 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanunu değişikliği çalışmaları kapsamında 2.670 esnafa anket uygulanmıştır. Anket sonuçlarının değerlendirilmesinden, meslek kuruluşlarının mevcut yapı ve ekonomik durumları ile bütün üyelerinin beklenti, ihtiyaç ve isteklerini büyük oranda tam olarak karşılayamadığı anlaşılmaktadır.

Kanun değişikliği hakkında esnaf ve sanatkârlar ile meslek kuruluşları temsilcilerinin ve mülga Sanayi ve Ticaret İl Müdürlüklerinin görüşlerine başvurulmuş ve bu görüşmeler sonucunda, anılan kesimlerin sorunun çözümü hususunda birbirinden farklı görüşlere sahip oldukları görülmüştür. Bu çerçevede, yapılacak Kanun değişikliği ile, esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının teşkilat yapısının güçlendirilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

5) Esnaf ve sanatkârların sorunlarının çözümünde, değişim ve dönüşümün azami fayda ile tamamlanmasında esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarına önemli görevler düşmektedir. Bundan dolayı, 5362 sayılı Kanunun uygulanma sürecinde ortaya çıkan aksaklıkların ve duyulan ihtiyaçların giderilmesi, esnaf ve sanatkâr odalarının daha güçlü hale gelmesi için örgüt yapılarında düzenlemeye gidilmesi ve esnaf ve sanatkâr tanımının günümüz ihtiyaçlarına cevap verecek şekilde yeniden yapılması öngörülmektedir.

Bu çerçevede, esnaf ve sanatkâr meslek kuruluşları tarafından 5362 sayılı Esnaf Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununda yapılması talep edilen değişikliklerin belirlenmesi amacıyla Bakanlığım tarafından hazırlanan takvim ile federasyon ve odaların bağlı olduğu birlikler ile toplantılar gerçekleştirilmiştir.

Bu toplantılar;

- 25/1/2011 - 3/2/2011 tarihlerinde 12 federasyon ile,

- 3/2/2011 - 10/2/2011 tarihlerinde İstanbul, Bursa, İzmir, Manisa, Ankara, Antalya, Samsun, Trabzon, Gaziantep, Van Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birlikleri ile,

yapılmıştır. Konunun en yakın zamanda sonuca ulaştırılıp Türkiye Büyük Millet Meclisi gündemine taşınması düşünülmektedir.

6) Ustalık belgesine ilişkin yaşanan sorunun çözümüne yönelik Bakanlığımca, Esnaf ve Sanatkarlar Değişim, Dönüşüm, Destek (3D) Strateji Belgesi ve Eylem Planı (ESDEP) çerçevesinde çalışmalar yürütülmektedir. Eylem Planının 6.2 no.lu “5362 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanunu ile 5174 Sayılı Kanun Arasında Ustalık Belgesi İstenilmesine İlişkin Düzenlemelerde Paralellik Sağlanacaktır” tedbiri kapsamında, Bakanlığım sorumluluğunda ve Milli Eğitim Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, TOBB ve TESK’in katılımlarıyla ortak bir çalışma yürütülmektedir.

5362 sayılı Kanun ile 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanunu arasında ustalık belgesi istenilmesine ilişkin düzenlemelerde paralellik sağlanmasına yönelik olarak çalışma grubunca çeşitli toplantılar yapmıştır. Yapılan toplantılarda, ilgili kuruluşların da katılımıyla sorun tüm yönleriyle ortaya konmuş ve sorunun çözümüne dönük yapılacak çalışmalar çalışma cetveli ile birlikte takvime bağlanmıştır.

Bununla birlikte, ilgili kuruluşlar ile yapılan toplantılar neticesinde, 5362 sayılı Kanun ile 5174 sayılı Kanun arasında ustalık belgesi aranmasına ilişkin düzenlemelerde paralellik sağlanması hususunda henüz mutabakata varılamamıştır.